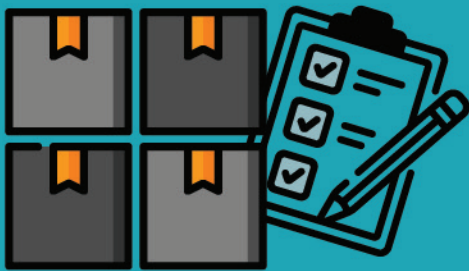

ขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการพัสดุ

เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด
หรือลดค่าปรับงานซื้อ/งานจ้าง
ที่มีใช้งานก่อสร้าง

ปีที่จัดทำ พ.ศ.2564

คลังความรู้

การพัฒนาประสิทธิภาพ
การพัสดุ

การบริหารสัญญา
ขยายอายุสัญญาจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป

กองการพัสดุ

กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการพัสดุ

22. เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานซื้อ/งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานซื้อ/งานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		25 หน้า 1/8	

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกรณีมีการขยายอายุสัญญา การงดหรือลดค่าปรับในงานซื้อ/งานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง ให้เป็นไปโดยถูกต้องสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 คำสั่ง หนังสือเวียน แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การบริหารสัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขต

เป็นการสรุปแนวทางขั้นตอนในการดำเนินการของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขยายอายุสัญญา การงดหรือลดค่าปรับงานซื้อ/งานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง

3. นิยาม

“การขยายอายุสัญญา” หมายถึง การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญา ซึ่งเป็นกรณีที่สัญญาที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาส่งมอบ และยังไม่มีการปรับเกิดขึ้น

“การงดหรือลดค่าปรับ” หมายถึง การพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ในเวลาที่ล่วงเลยกำหนดเวลาส่งมอบตามสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานซื้อ/งานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 3/8	

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.1 คู่สัญญา : ยื่นหนังสือขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ

กรณีมีเหตุที่ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ คู่สัญญาจะต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น (ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ข้อ 182)

5.2 เจ้าหน้าที่ : รับหนังสือขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญาตรวจสอบ/แจ้งผู้เกี่ยวข้อง

5.2.1 ภายหลังจากหน่วยงานเจ้าของสัญญาได้ลงรับหนังสือขอขยายอายุสัญญา ของงดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญาให้เจ้าหน้าที่พัสดุตรวจสอบเบื้องต้นดังนี้

- การขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญา เป็นไปตามเหตุและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มาตรา 102 ดังนี้
 “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้
 (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
 (2) เหตุสุดวิสัย
 (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
 (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ”
- คู่สัญญาได้ยื่นขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับภายในระยะเวลาตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.260 ข้อ 182 กำหนด “ให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุแห่งการขอขยายอายุสัญญา กางดหรือลดค่าปรับให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น”

5.2.2 แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้เกี่ยวข้องทราบ

5.3 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ : พิจารณาและเสนอความเห็น

จัดทำบันทึกสรุปความเห็นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจ โดยพิจารณาตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือเวียน แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อเท็จจริง โดยจะพิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะเป็นกรณีไป

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานซื้อ/งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 4/8

- กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
ต้องเป็นอุปสรรคที่ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบพัสดุ/งานจ้างนั้นได้ไม่ว่าเหตุนั้นจะเป็นผลมาจากหน่วยงานของรัฐโดยตรงหรือมาจากหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องก็ตาม เช่น การที่หน่วยงานของรัฐสั่งระงับการส่งมอบเนื่องจากประสบปัญหาสถานที่รับมอบพัสดุไม่พร้อม ฯลฯ
- กรณีเหตุสุดวิสัย
ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 8 บัญญัติไว้ว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายถึง เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ตีจะทำให้ผลพิบัติก็ดี ป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น เหตุสุดวิสัยประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการคือ
 - (1) เหตุนั้นต้องเกิดขึ้นมิใช่จากการกระทำของบุคคลผู้ต้องประสบ จะเกิดจากภัยธรรมชาติหรือจากการกระทำของผู้อื่นก็ได้ทั้งสิ้น
 - (2) บุคคลผู้ต้องประสบ หรือใกล้จะต้องประสบไม่อาจป้องกันได้เมื่อใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว เหตุที่ไม่ว่าจะเกิดจากคน ภัยธรรมชาติหรือสิ่งใดก็ตามนั้น ถ้าหากจัดการระมัดระวังตามสมควรแล้ว เหตุนั้นก็เลยไม่เกิดขึ้นก็จะถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยไม่ได้ ตัวอย่างที่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย เช่น ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบพัสดุให้ตามกำหนดเวลา เพราะเกิดเพลิงไหม้ เครื่องมือและอุปกรณ์ผลิต, การนัดหยุดงาน ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ผู้ขายไม่ต้องตกเป็นผู้ผิดนัด เป็นต้น ตัวอย่างที่ไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย เช่น ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียน ขาดลูกจ้างแรงงาน หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าสิ่งของล่าช้า คุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐานผู้ผลิตจึงต้องดำเนินการผลิตใหม่ เป็นต้น
- เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
พฤติการณ์ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ขายหรือผู้รับจ้าง และต้องเกิดขึ้นก่อนผิดนัดชำระหนี้ มิใช่เกิดขึ้นหลังผิดนัดแล้ว (หลังสิ้นสุดสัญญาแล้ว)
 - การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ใช้ในกรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้น
 - การงดหรือลดค่าปรับจะใช้ในกรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว (ตามหนังสือหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 52 ลงวันที่ 31 มกราคม 2562 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2))

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานซื้อ/งานจ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 5/8	

5.4 ผู้มีอำนาจ : พิจารณา

- กรณีเห็นชอบ ส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ
- กรณีไม่เห็นชอบ ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทบทวน

(อำนาจในการพิจารณา งดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานซื้อ/จ้างที่มีชิ้นงานก่อสร้าง เป็นไปตามคำสั่งกรมทางหลวงที่ บ.1/120/2560 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2560)

การใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตให้ต่ออายุสัญญาให้แก่ผู้ขาย/รับจ้างแล้ว คำสั่งดังกล่าวย่อมผูกพันผู้ซื้อ/ผู้ว่าจ้าง แม้ภายหลังจะเห็นว่า การอนุญาตนั้นไม่ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติก็ไม่อาจสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ เว้นแต่ผู้รับจ้างจะตกลงยินยอมด้วย

5.5 เจ้าหน้าที่ : แจ้งผลการพิจารณาให้คู่สัญญา , ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ

เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาให้งดหรือลดค่าปรับ หรืออนุมัติให้คู่สัญญาขยายระยะเวลาการส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญาแล้วหน่วยงานของรัฐไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสัญญาฝ่ายเดียว ไม่จำเป็นต้องให้คู่สัญญายินยอม เพียงแต่ให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำคำอนุมัติให้ขยายสัญญา งดหรือลดค่าปรับของผู้มีอำนาจแนบติดไว้ในสัญญา พร้อมกับแจ้งให้คู่สัญญาทราบ การงด /ลดค่าปรับ/หรือการขยายเวลาว่าอายุสัญญาสิ้นสุดเมื่อใด เพื่อให้คู่สัญญาทราบ และไว้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินหรือคืนค่าปรับให้แก่คู่สัญญา

6. เอกสารอ้างอิง

- 6.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102
- 6.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182
- 6.3 คำสั่งกรมทางหลวงที่ บ.1/120/2560 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2560 เรื่อง มอบอำนาจการพิจารณา งดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานซื้อ/จ้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
- 6.4 หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 52 ลงวันที่ 31 มกราคม 2562 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2)

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานซื้อ/งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 6/8

คำสั่งกรมทางหลวง
ที่ บ.๑/๑๒๐/๒๕๖๐

เรื่อง มอบอำนาจการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานซื้อ/จ้าง
งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการและให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารสัญญาของกรมทางหลวง
เกิดความรวดเร็ว คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๕๐ และ ข้อ ๔ ข้อ ๖ และ ข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมทางหลวงจึงมอบอำนาจในการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลง ในวงเงินอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างของอธิบดี ดังต่อไปนี้

๑. หน่วยงานส่วนกลาง มอบอำนาจให้ รองอธิบดี วิศวกรใหญ่ เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณา
ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานซื้อ งานจ้าง งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบ
หรือควบคุมงานก่อสร้าง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานในส่วนกลางตามสายการบังคับบัญชา

๒. หน่วยงานภูมิภาค มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง ผู้อำนวยการศูนย์สร้างทาง
ผู้อำนวยการศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานจัดซื้อ/จัดจ้าง

๓. ให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๑ และ ข้อ ๒ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพร้อมทั้ง
ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ของทางราชการ
ที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัดทุกกรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธานินทร์ สมบูรณ์)
อธิบดีกรมทางหลวง

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานซื้อ/งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 7/8

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๕๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๗๖ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ

ด้วยปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามสัญญาหรือข้อตกลงอันเนื่องมาจากเกิดเหตุอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัด และหน่วยงานของรัฐได้ขอหารือเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในกรณีดังกล่าวเป็นจำนวนมาก นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อบรรเทาปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ จึงเห็นควรซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

และวรรคสอง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”

๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญา ต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐ

/ทราบ...

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานซื้อ/งานจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 8/8

-๒-

ทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น”

๓. จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะกระทำได้อีกเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มาตรา ๑๐๒ กำหนดไว้ และเหตุดังกล่าวต้องส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ โดยการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงจะใช้ในกรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้น ส่วนการงดหรือลดค่าปรับจะใช้ในกรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้ เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ ที่บัญญัติว่า “เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”

๔. กรณีเหตุอุทกภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายจังหวัด หากปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนว่า คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ประสบเหตุดังกล่าวได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้นแล้ว แต่ไม่อาจป้องกันได้ ก็ถือเป็นเหตุสุดวิสัย ซึ่งหากเหตุอุทกภัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ก็อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรือลดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง โดยสัญญาที่ยังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้นก็สามารถขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ ส่วนสัญญาที่ครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว แต่เหตุอุทกภัยดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นหลังจากการตรวจรับงานงวดสุดท้าย หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้ ทั้งนี้ คู่สัญญาจะต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง โดยให้พิจารณาวันที่เหตุสิ้นสุดลงจากเอกสารหลักฐานที่อ้างอิงได้อาทิ ประกาศต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ หรือบันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้าง เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางณานิ แสงศรีจันทร์)

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง
รักษาการแทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการวินิจัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖